

Transportministeriet, Departementet

KRONPRINSESSEGADE 28

1306 KØBENHAVN K

TLF. 33 96 97 98

DATO: 26.03.2021

SAGSNR.: 2021-735

Interessenthøring over udkast til ny ekspropriationsproceslov

Interessenthøring over udkast til ny ekspropriationsproceslov

Ved e-mail af 22. februar 2021 har Transportministeriet sendt ovennævnte interessenthøring, hvori ministeriet anmoder om Advokatrådets bemærkninger.

Advokatrådet har siden nedsættelsen af Ekspropriationsudvalget, som havde advokat Håkun Djurhuus og advokat Ellen Skodborggaard som henholdsvis formand og medlem, fulgt arbejdet på området tæt, særligt henset til at ekspropriation udgør et indgreb i den grundlovssikrede ejendomsret.

Retssikkerheden i ekspropriative sager sikres således af de materielle betingelser fastlagt i grundlovens § 73 og i EMRK, tillægsprotokol nr. 1. De formelle procesbetingelser for gennemførelse af ekspropriationer fremgår af vejlovens kapitel 10, for så vidt angår kommunale ekspropriationer, og af ekspropriationsprocesloven for så vidt angår de statslige ekspropriationer.

Ekspropriationsudvalget afgav sin betænkning til erhvervsministeren den 12. juni 2018 og påpegede heri, at det er uhensigtsmæssigt, at der er flere indgange til den ekspropriationsprocesretlige regulering, ligesom selve ekspropriationsprocessen også beskrives som uhensigtsmæssig, navnlig for så vidt angår de kommunale ekspropriationer, hvor der er et tostrengt rekurssystem.

Advokatrådet finder på den baggrund, at der er et afgørende behov for at sikre mere hensigtsmæssige procesregler på området.

Ekspropriationsudvalgets betænkning nr. 1569 af juni 2018

Advokatrådet noterer sig, at betænkningen gennemgår de nugældende processuelle regler for gennemførelse af ekspropriation detaljeret og med en kritisk

vinkel.

Ekspropriationsudvalget anbefaler som sin anbefaling nr. 6, at hele ekspropriationsprocessen, dvs. både de statslige og de kommunale ekspropriationer, fremover bør reguleres i én ny og samlet ekspropriationsproceslov.

Udvalgets overvejelser og anbefalinger om processen for ekspropriation er nærmere beskrevet i betænkningens pkt. 6.1 og 7.2, herunder navnlig pkt. 7.2.2 og pkt. 7.2.3. En illustrativ fremstilling, der sammenligner den eksisterende kommunale ekspropriationsproces og den foreslåede fremtidige, væsentligt forenkledede, proces, er optrykt i betænkningen på side 137.

Et enigt udvalg fremhæver bl.a., at der kan sættes lighedstegn mellem sagsbehandlingstid og retssikkerhed. En forbedring af ekspropriationsprocessen gennem en forenkling, der medvirker til kortere sagsbehandlingstider, vil derfor i sig selv bidrage til at styrke borgernes og virksomhedernes retssikkerhed i ekspropriationssager. Det samme vil en forenklet lovgivning med én samlet indgang og en mere effektiv re-kursbehandling.

For så vidt angår de kommunale ekspropriationer, vil selve ekspropriationsafgørelsen fra kommunens side kunne prøves i forhold til ekspropriationsbeslutningens lovlighed og gyldighed gennem rekurs til bl.a. Planklagenævnet og eventuelt efterfølgende ved to instanser i domstolssystemet.

Taber lodsejeren endeligt sagen vedrørende ekspropriationens gyldighed, vil man sædvanligvis først derefter påbegynde spørgsmålet om erstatningsudmålingen ved Taksationskommissionen som 1. instans, Overtaksationskommissionen som 2. instans og herefter i visse tilfælde ved to instanser i domstolssystemet. Der sker altså ikke en parallel behandling, hvilket forsinker processen frem til en endelig afklaring ganske betragteligt.

Udvalget har derfor bl.a. anbefalet et enstrengt og væsentligt forenklet klagesystem.

I udvalgets anbefaling nr. 6 anbefales det således, at alle de processuelle regler for ekspropriation samles i én ny ekspropriationsproceslov. I dag reguleres de kommunale ekspropriationer gennem vejloven (også selvom der ikke er tale om ekspropriationer i henhold til vejloven). De statslige ekspropriationer reguleres processuelt i ekspropriationsprocesloven. Dette har forståeligt givet anledning til forvirring.

Advokatrådet er overordnet enig med udvalget i, at

”... en ny ekspropriationsproceslov vil indebære en væsentlig regelforenkling og vil indebære, at reglerne om ekspropriationsprocessen bliver lettere at forstå og tilgå, og det vil gøre det lettere for den borger, hvis ejendom skal eksproprieres, at gennemskue retstilstanden, herunder sine egne rettigheder ved ekspropriation.”

Konkrete bemærkninger til udkastet til ny ekspropriationsproceslov

Advokatrådet finder, at det samlet set vil medføre en væsentlig forbedring af retssikkerheden på området at samle reguleringen af ekspropriationsprocessen og hertil hørende taksation samt et énstrengt rekursystem i én lov, uanset hvilke typer af ekspropriation, der er tale om,

Det er Advokatrådets opfattelse, at de ændringer, som forslaget til den nye ekspropriationsproceslov lægger op til, vil gøre det enklere for de involverede at kunne danne sig et overblik over deres retsstilling i forbindelse med processen, ligesom det må forventes at reducere sagsbehandlingstiden mærkbart, hvilket i sig selv er en retssikkerhedsmæssig forbedring.

Advokatrådet bemærker i den forbindelse, at man med fordel kunne ensarte den processuelle behandling af de kommunale og de statslige ekspropriationssager i større omfang, end forslaget lægger op til.

Advokatrådet bemærker endvidere, at det er væsentligt at fokusere på sammensætningen af den nye rekursinstans ved Nævnenes Hus og i højere grad trække på de erfaringer, der er gjort ved etableringen af de nuværende rekursinstanser på miljø- og fødevareområdet, herunder de erfaringer, der er opnået ved etablering af de såkaldte kombinationsnævn, herunder Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Advokatrådet hilser således de retssikkerhedsmæssige forbedringer, som lovforslaget lægger op til, velkomne og deltager gerne i det kommende arbejde, workshops mv.